

Atodiad A: Cynllun Cymhelliant Hyfforddi Athrawon 2018

Addysg Cymru 2018 Rhif 41

Cefndir

1. Mae gan Weinidogion Cymru bwerau o dan adrannau 14-17 o Ddeddf Addysg 2002 i gynnig cymorth ariannol ar gyfer hyrwyddo recriwtio neu gadw athrawon neu staff nad ydynt yn addysgu. Gwneir Cynllun Cymhelliant Hyfforddi Athrawon 2018 (“y Cynllun hwn”) drwy arfer y pwerau hyn.
2. Daw'r Cynllun hwn i rym ar 1 Medi 2018 ac mae'n berthnasol i Gymru. Mae'r Cynllun hwn yn disodli Cynllun Cymhelliant Hyfforddi Athrawon 2017 (2017 Rhif 11) (“Cynllun 2017”) mewn perthynas â'r rhai y mae eu rhaglen hyfforddi yn cychwyn ar neu ar ôl 1 Medi 2018 ond cyn 1 Medi 2019. Bydd y cynlluniau blaenorol yn parhau i fod yn gymwys fel a ganlyn:
  - i. Bydd darpariaethau Cynllun 2017 yn parhau'n gymwys i'r rhai y cychwynnodd eu rhaglen hyfforddi ar neu ar ôl 1 Medi 2017 ond cyn 1 Medi 2018.
  - ii. Bydd darpariaethau Cynllun 2016 yn parhau'n gymwys i'r rhai y cychwynnodd eu rhaglen hyfforddi ar neu ar ôl 1 Medi 2016 ond cyn 1 Medi 2017.
  - iii. Bydd darpariaethau Cynllun 2015 yn parhau'n gymwys i'r rhai y cychwynnodd eu rhaglen hyfforddi ar neu ar ôl 1 Medi 2015 ond cyn 1 Medi 2016.
  - iv. Bydd darpariaethau Cynllun Cymhelliant Hyfforddi Athrawon 2014 (2014 Rhif 7) yn parhau'n gymwys i'r rhai y cychwynnodd eu rhaglen hyfforddi ar neu ar ôl 1 Medi 2014 ond cyn 1 Medi 2015.
  - v. Bydd darpariaethau Cynllun Cymhelliant Hyfforddi Athrawon 2013 (2013 Rhif 53) yn parhau'n gymwys i'r rhai y cychwynnodd eu rhaglen hyfforddi ar neu ar ôl 1 Medi 2013 ond cyn 1 Medi 2014.
  - vi. Bydd darpariaethau Cynllun Cymhelliant Hyfforddi Athrawon 2012 (2012 Rhif 24) yn parhau'n gymwys i'r rhai y cychwynnodd eu rhaglen hyfforddi ar neu ar ôl 1 Medi 2012 ond cyn 1 Medi 2013.
  - vii. Bydd darpariaethau Cynllun Cymhelliant Hyfforddi Athrawon 2011 (2011 Rhif 19) yn parhau'n gymwys i'r rhai y cychwynnodd eu rhaglen hyfforddi ar neu ar ôl 1 Medi 2011 ond cyn 1 Medi 2012.
  - viii. Bydd darpariaethau Cynllun Cymhelliant Hyfforddi Athrawon 2010 (2010 Rhif 27) yn parhau'n gymwys i'r rhai y cychwynnodd eu rhaglen hyfforddi ar neu ar ôl 1 Medi 2010 ond cyn 1 Medi 2011.
  - ix. Bydd darpariaethau'r Cynllun i Gymell Hyfforddiant Athrawon 2006 (2006 Rhif 60) fel y'i diwygiwyd gan y Cynllun i Gymell Hyfforddiant Athrawon (Diwygio) 2008 (2008 Rhif 34) yn parhau'n gymwys i'r rhai y cychwynnodd eu rhaglen hyfforddi cyn 1 Medi 2010.
3. Gall Gweinidogion Cymru gyhoeddi canllawiau ar y Cynllun hwn o dan adran 10 o Ddeddf Addysg 1996 i gynorthwyo myfyrwyr a darparwyr achrededig sy'n arfer unrhyw swyddogaethau o dan y Cynllun hwn.

Crynodeb o'r Cynllun hwn

4. Mae'r Cynllun yn gwneud darpariaeth i Weinidogion Cymru dalu grantiau ar ffurf cymhellion i unigolion cymwys ddilyn cwrs ôl-raddedig hyfforddiant athrawon yng Nghymru mewn pynciau penodedig.

Dehongli

5. Onid yw'r cyd-destun yn mynnu fel arall, at ddibenion y Cynllun hwn:-

ystyr "sefydliad achrededig" ("*accredited institution*") yw sefydliad a achredir gan Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru o dan reoliad 7 o Reoliadau Cymwysterau Athrawon Ysgol (Cymru) 2012 “;

ystyr “cyflogedig” ("*employed*") yw cyflogedig o dan gontract cyflogaeth neu wedi ymrwymo i ddarparu gwasanaethau rywfodd heblaw o dan gontract cyflogaeth, a rhaid dehongli “cyflogaeth” ("*employment*") yn unol â hynny;

ystyr “cynllun hyfforddi athrawon ar sail cyflogaeth” ("*employment-based teacher training scheme*") yw cynllun a wneir o dan reoliad 8 o Reoliadau Cymwysterau Athrawon Ysgol (Cymru) 2012 neu o dan unrhyw gynllun diwygiedig neu gynllun newydd a gyflwynwyd;

mae i "athro cymwysedig neu athrawes gymwysedig" ("*qualified teacher*") yr ystyr a roddir i “qualified teacher” gan adran 132(1) o Ddeddf Addysg 2002: sef “a person who satisfies requirements specified in regulations”¹;

ystyr “cwrs ôl-raddedig hyfforddiant athrawon” ("*postgraduate teacher training course*") yw cwrs hyfforddiant cychwynnol athrawon ôl-raddedig llawn amser, rhan-amser neu hyblyg, a ddarperir mewn sefydliad achrededig yng Nghymru. Yn y cyd-destun hwn mae "hyblyg" yn dynodi bod hyd a phatrwm y cwrs wedi eu penderfynu drwy gyfeirio at brofiad ac anghenion hyfforddiant y myfyriwr.

Grantiau cymell

6. Caiff Gweinidogion Cymru dalu grantiau o dan y paragraff hwn (“grantiau hyfforddi”) ar ffurf cymhellion i unigolion sy'n bodloni gofynion paragraff 8 a pharagraff 9.

7. Mae'r grantiau a roddir o dan y Cynllun hwn yn ddarostyngedig i'r amodau a bennir ym mharagraffau 12 i 17.

---

¹ Y Rheoliadau sydd mewn grym ar hyn o bryd yw Rheoliadau Cymwysterau Athrawon Ysgol (Cymru) 2012, (O.S. 2012/724 (Cy. 96)).

Cymhwysra ar gyfer cael grantiau hyfforddi

8. Er mwyn bod yn gymwys i gael grant hyfforddi, rhaid i'r unigolyn:-
- (a) ddilyn cwrs ôl-raddedig hyfforddiant athrawon yng Nghymru a ddechreuodd ar neu ar ôl 1 Medi 2018 ond cyn 1 Medi 2019;
  - (b) fod yn fyfyrwr cymwys â hawl ganddo i gael cymorth o dan reoliadau a wnaed o dan adran 22 o Ddeddf Addysgu ac Addysg Uwch 1998 ac sydd mewn grym ar y pryd, fel y mae'r rheoliadau hynny yn gymwys i'r cwrs hwnnw²;
  - (c) heb fod wedi cymhwyso fel athro neu athrawes eisoes;
  - (d) heb fod wedi ei gyflogi i addysgu mewn ysgol neu sefydliad arall fel athro neu athrawes;
  - (e) heb fod yn cymryd rhan mewn hyfforddiant a drefnwyd o dan unrhyw gynllun hyfforddi athrawon ar sail cyflogaeth;
  - (f) heb fod yn dilyn cwrs addysg bellach o unrhyw fath.
9. Er mwyn bod yn gymwys i gael grant hyfforddi hyd at un o'r symiau a restrir yng ngholofn "A" o'r tabl ym mharagraff 10, rhaid i unigolyn:-
- (a) fod yn astudio, yn gyfan gwbl neu'n bennaf, un neu ragor o'r pynciau neu'r cyfnodau a restrir yn y rhes gyfatebol yng ngholofn "B" o'r tabl ym mharagraff 10; a
  - (b) pan dderbynnir ef i'r cwrs ôl-raddedig hyfforddiant athrawon, bod yn ddeiliad gradd gyntaf neu gymhwyster cyfwerth a ddyfarnwyd gan sefydliad yn y Deyrnas Unedig neu radd gyfwerth neu gymhwyster arall cyfwerth a ddyfarnwyd gan sefydliad tramor, o ddsbarth a bennir yn y rhes gyfatebol yng ngholofn "C" o'r tabl ym mharagraff 10. Nid yw'n ofynnol bod y radd gyntaf neu'r cymhwyster cyfwerth yn yr un pwnc â'r pwnc sy'n cael ei astudio ar y cwrs ôl-raddedig hyfforddiant athrawon.

---

² Y Rheoliadau sydd, ar hyn o bryd, yn berthnasol i'r ddarpariaeth o gymorth i fyfyrwyr mewn perthynas â'r flwyddyn academaidd sy'n ymestyn o 1 Medi 2017 i 31 Awst 2018 yw Rheoliadau Addysg (Cymorth i Fyfyrwyr) (Cymru) 2017 (O.S. 2017/47 (Cy. 21)).

10. Dyma'r tabl y cyfeirir ato ym mharagraff 9:-

A	B	C
Swm y grant hyfforddi	Pwnc neu Gyfnod	Dosbarth y cymhwyster gradd gyntaf
£20,000	Cyrsiau ôl-raddedig uwchradd mewn mathemateg, ffiseg, cemeg, Cymraeg neu cyfrifiadureg	1af a/neu ddoethuriaeth/gradd Meistr
£15,000	Cyrsiau ôl-raddedig uwchradd mewn ieithoedd tramor modern	1af a/neu ddoethuriaeth/gradd Meistr
£10,000	Cyrsiau ôl-raddedig uwchradd mewn mathemateg, ffiseg, cemeg, Cymraeg neu cyfrifiadureg	2.1
£6,000	Cyrsiau ôl-raddedig uwchradd mewn ieithoedd tramor modern	2.1
£6,000	Cyrsiau ôl-raddedig uwchradd mewn mathemateg, ffiseg, cemeg, Cymraeg neu cyfrifiadureg	2.2
£3,000	Cyrsiau ôl-raddedig uwchradd mewn dylunio a thechnoleg, Saesneg, bioleg, hanes, addysg grefyddol, celf, addysg gorfforol, cerddoriaeth, drama, astudiaethau busnes, astudiaethau awyr agored, y gwyddorau cyffredinol neu ddaearyddiaeth Cyrsiau ôl-raddedig cynradd	1af a/neu ddoethuriaeth/gradd Meistr
Tâl atodol ychwanegol o £3,000	Cyrsiau ôl-raddedig cynradd gydag arbenigedd pwnc gradd mewn Cymraeg, Saesneg, mathemateg neu gwyddoniaeth craidd	1af a/neu ddoethuriaeth/gradd Meistr

11. Yn ogystal â'r cyfanswm a ddyfernir i unigolion sy'n dilyn cyrsiau ôl-raddedig cynradd a fydd yn cychwyn yn 2018/19 ac sy'n meddu ar radd mewn dosbarth fel y nodir yng ngholofn C o'r tabl ym mharagraff 10, dyfernir tâl atodol ychwanegol o £3,000 ar gyfer hyfforddeion ôl-raddedig cynradd sy'n meddu ar radd dosbarth 1af a/neu ddoethuriaeth/gradd Meistr gydag arbenigedd pwnc mewn Cymraeg, Saesneg, mathemateg neu gwyddoniaeth craidd. Nod hyn yw codi safonau llythrennedd a rhifedd a chefnogi'r gwyddorau mewn ysgolion cynradd.

Amodau

12. Ni thelir grant i unigolyn o dan baragraff 6 oni fydd wedi gwneud cais i Weinidogion Cymru ym mha bynnag ffurf, ar ba bynnag adeg a chan gynnwys pa bynnag fanylion y caiff Gweinidogion Cymru eu penderfynu.
13. Caiff Gweinidogion Cymru yn ôl eu disgrisiwn beidio â thalu grant hyfforddi i unigolion a gafodd eu derbyn ar gwrs hyfforddi athrawon ôl-raddedig yng Nghymru wedi i'r cwrs hwnnw gyrraedd y targed derbyn ar ei gyfer (fel y nodwyd gan Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru).
14. Bydd gan unigolyn sy'n gymwys i gael grant hyfforddi ac sy'n ymuno â chwrs hyfforddi athrawon ôl-raddedig sydd eisoes wedi cychwyn, neu sy'n ymadael â'r cwrs cyn ei gwblhau, yr hawl i gael y swm hwnnw o grant, yn unig, sy'n ddyledus ac yn daladwy yn ystod yr amser y mae'r unigolyn hwnnw'n dilyn y cwrs hyfforddi (yn unol ag unrhyw raglen daliadau a lunnir gan Weinidogion Cymru o bryd i'w gilydd).
15. Bydd grantiau hyfforddi i fyfyrwyr sy'n cychwyn ar ôl gohirio'u cofrestriad yn cael eu talu ar y gyfradd grant hyfforddi (os oes un) sy'n gymwys yn y flwyddyn academaidd y mae'r myfyriwr yn ymuno â'r cwrs, oni fydd Gweinidogion Cymru yn cytuno'n wahanol, yn ysgrifenedig. Bydd grantiau hyfforddi i fyfyrwyr sy'n ailymuno â chwrs ar ôl gadael y cwrs yn cael eu talu ar y gyfradd isaf (os oes un) o'r gyfradd grant hyfforddi a oedd yn gymwys yn y flwyddyn academaidd y gadawodd y myfyriwr y cwrs hyfforddi, neu'r gyfradd grant hyfforddi (os oes un) sy'n gymwys yn y flwyddyn academaidd y mae'r myfyriwr yn ailymuno â'r cwrs, oni fydd Gweinidogion Cymru yn cytuno'n wahanol, yn ysgrifenedig.
16. Bydd gan unigolyn, sydd fel arall yn gymwys i gael grant hyfforddi ond sydd hefyd wedi cael unrhyw swm o grant hyfforddi neu o unrhyw grant sy'n daladwy o dan unrhyw drefniadau yn Lloegr, y bodlonwyd Gweinidogion Cymru eu bod yn cyfateb i'r trefniadau a wnaed mewn perthynas â grantiau hyfforddi yn unol â'r Cynllun hwn, cyn 1 Medi 2017, yr hawl, yn unig, i grant hyfforddi a gaiff ei ostwng gan nifer y rhandaliadau blaenorol a gafodd yr unigolyn hwnnw dan y grantiau eraill hynny. Bydd hawl gan unigolyn, sy'n gymwys fel arall i gael grant hyfforddi ond sydd hefyd wedi derbyn unrhyw swm o grant o dan Reoliadau Addysg (Cymhelliant Hyfforddi Athrawon Mathemateg a Gwyddoniaeth) (Cymru) 1999 neu unrhyw reoliadau cyfatebol eraill a oedd mewn grym ar y pryd yn Lloegr, i gael grant hyfforddi, ond caiff y grant hyfforddi ei ostwng gan swm y grant blaenorol a gafodd yr unigolyn hwnnw o dan y rheoliadau hynny.
17. Caiff Gweinidogion Cymru fynnu bod rhan neu gyfan o unrhyw grant a dalwyd o dan baragraff 6 yn cael ei ad-dalu:-
  - (a) os yw'r derbynnydd, ar ôl cael unrhyw randaliad o'r grant, yn methu â bodloni unrhyw feini prawf cymhwysedd a fabwysiadwyd gan Lywodraeth Cymru mewn perthynas â rhandaliad dilynol;
  - (b) os yw'r derbynnydd, yn ei gais am grant neu mewn cysylltiad â'r cais hwnnw, wedi darparu gwybodaeth ffug neu wybodaeth sy'n gamarweiniol mewn ffordd berthnasol;

- (c) os oes tystiolaeth bendant nad oedd y derbynnydd erioed wedi bwriadu cwblhau'r cwrs, neu nad oedd, ar ôl ei gwblhau, erioed wedi bwriadu mynd i ddysgu.

Talu'r grant

18. Ceir talu grantiau o dan baragraff 6 naill ai mewn un cyfandaliad neu mewn pa bynnag nifer o randaliadau, ac ar ba bynnag adegau, a benderfynir gan Weinidogion Cymru. Caiff Gweinidogion Cymru ddarparu cyllid i sefydliad achrededig ar gyfer talu i unigolyn sydd ar gwrs hyfforddi athrawon ôl-raddedig, ar ba bynnag adegau a gyfarwyddir gan Weinidogion Cymru.

19. Bydd y tâl atodol ychwanegol a ddyfernir i hyfforddeion cymwys sy'n meddu ar radd gydag arbenigedd pwnc mewn Cymraeg, Saesneg, mathemateg, ffiseg neu gemeg ar gyfer cyrsiau ôl-raddedig cynradd, a lle mae gan yr hyfforddeion radd dosbarth 1af a/neu ddoethuriaeth/gradd Meistr, yn cael ei dalu ar yr un pryd â'r prif grant cymell sy'n daladwy i hyfforddeion ôl-raddedig cynradd cymwys sydd â gradd dosbarth 1af a/neu ddoethuriaeth/gradd Meistr fel y nodir yn y tabl ym mharagraff 10.

Gweinyddu

20. Caiff Gweinidogion Cymru ddarparu, i'r sefydliadau achrededig sy'n cael cyllid o dan baragraff 18, grant o hyd at 2% o gyfanswm y cyllid hwnnw, yn gydnabyddiaeth am y costau gweinyddu a chostau eraill sy'n gysylltiedig â gwneud taliadau o dan y paragraff hwnnw. Bydd angen i sefydliadau achrededig, fel rhan o unrhyw arian grant, dalu sylw i unrhyw ganllawiau a gyhoeddir gan Weinidogion Cymru (y cyfeirir atynt ym mharagraff 3).

Llofnodwyd ar ran Gweinidogion Cymru

Kirsty Williams AC

Ysgrifennydd y Cabinet dros Addysg
Dyddiedig Rhagfyr 2017